

za 23 oktober 2021
20.00 Concertzaal

ANIMA ETERNA BRUGGE

Anima Insight:
Beethovens Zevende

— CONCERT —
— GEBOUW —
— BRUGGE —

Biografieën

Anima Eterna Brugge (BE), in 1987 opgericht door Jos van Immerseel, is een internationaal projectorkest van 7 tot 80 musici met een repertoire dat reikt van Monteverdi tot Gershwin. Sinds het seizoen 2020-2021 werkt Anima Eterna samen met verschillende gastdirigenten die elk een artistiek traject uitbouwen. De komende jaren is er een belangrijke rol weggelegd voor Giovanni Antonini. Hij leidt de komende seizoenen telkens een project als eerste gastdirigent – in februari 2022 Haydns *Jahreszeiten* met Vox Luminis –, én hij krijgt een cruciale rol als muzikadviseur. Later nemen ook de Vlaamse Bart Van Reyn, internationaal topdirigent Pablo Heras-Casado en violiste Midori Seiler plaats voor het orkest. Elk nieuw project wordt voorafgegaan door gedegen onderzoek: welke instrumenten hebben de componist geïnspireerd, wat waren de bijhorende speeltechnieken en wat waren de relevante uitgaves. Allemaal elementen die de klank en het karakter van de uitvoering beïnvloeden. Naast huisartiest van Concertgebouw Brugge is Anima 'ensemble associé' aan l'Opéra de Dijon. Het orkest heeft ondertussen een 50-tal cd's opgenomen die wereldwijd gedistribueerd worden door Outhere Music.

Olav Grondelaers (BE) volgde na zijn studies Germaanse talen aan de KU Leuven zijn late roeping om klassiek gitarist te worden. In 1999 begon hij voor het toenmalige Radio 3 te werken als muzieksamensteller. Een jaar later kon hij bij Klara aan de slag als reporter. Daarnaast maakte hij in de daaropvolgende jaren culturele bijdragen voor de ochtend op Radio 1 en voor het vrt-nieuws. Vanaf 2008 presenteerde hij met Thomas Vanderveken de ochtend op Klara, later werd hij ook eindredacteur van datzelfde ochtendprogramma en van 2013 tot 2018 presenteerde hij zijn eigen cultuurprogramma Happy Hour op vrijdagavond. Ondertussen presenteert hij het dagelijkse magazine rond muziekactualiteit Music Matters.

Uitvoerders en programma

Anima Eterna Brugge: blazersensemble
Olav Grondelaers: presentatie
Annemarie Peeters: tekst & concept
Guillaume De Grieve: regie & concept

Tatjana Zimre: hobo
Rodrigo López Paz: hobo
Diederik Ornée: klarinet
Odilo Ettelt: klarinet
Jane Gower: fagot
Kamila Marcinkowska-Prasad: fagot
Pierre-Antoine Tremblay: hoorn
Martin Mürner: hoorn
Antoine Pecqueur: contrafagot

Ludwig van Beethoven (1770-1827)
Symfonie nr.7 in A, opus 92 'in Harmonie für 9 Stimmen'

- Poco sostenuto – Vivace
- Allegretto
- Presto – Assai meno presto
- Allegro con brio

Jouw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

KAMERMUZIEK

bio

Anima Insight

Beethovens *Zevende* onder de loep

Een orkest zit op scene. Muziek weerklinkt. Vaardige muzikanten vertolken een meesterwerk uit de canon van de westerse muziek. Het publiek luistert, laat zich ontroeren en klapt in de handen na de slotnoot. *Business as usual*. Maar wat gaat er allemaal aan de noten *vooraf*? Wat zien en horen we allemaal *niet*? Anima Eterna Brugge wil met deze nieuwe concertformule, 'Anima Insight', de spotlight richten op alle onvertelde verhalen achter de partituur, tussen de noten, onder de klanken. Presentator Olav Grondelaers (Klara) neemt het woord en loodst de luisteraars binnen in de machinekamer van het orkest. Hij laat zich verwonderen en sprokkelt tegelijk nieuwe inzichten. Welke zoektochten hebben de muzikanten ondernomen om tot dit resultaat te komen? Welke kleur geeft een natuurhoorn aan een symfonie van Beethoven? Wat is het verschil tussen een klassieke en een romantische klarinet? Maar hij gaat ook op zoek naar het grote waarom van een compositie. Waarom deze klanken en geen andere? Op precies dat moment in de geschiedenis? Historische uitvoeringspraktijk wordt plots meer dan alleen maar een klankkleur zelfs: ze voedt de verbeelding. Via vragen, antwoorden én korte luistervoorbeelden doemen nieuwe inzichten op. Nieuwe gedachten dienen zich aan, grote vraagtekens mogen in de lucht blijven hangen. Waarna het concert begint en het verleden zich noot na noot ontvouwt: vertrouwd, bekend en tegelijk ook weer niet. Olav Grondelaers en de blazers van Anima Eterna introduceren deze nieuwe formule voor het eerst op het podium van het Concertgebouw en gaan er vanaf het volgende seizoen mee op tournee door Vlaanderen.

Wat wilde Beethoven toch met deze 'wilde', 'dronken', 'uitzinnige' symfonie, die Wagner betitelde als de 'apothecose van de dans'?

Beethovens *Zevende symfonie* biedt een prachtig vertrekpunt voor de vragen die Anima Eterna wil oproepen. Waarom liet hij deze keer het ritme als structurerend element opdraven en liet hij het hele spel van melodieën, harmonieën en zelfs toonaarden bijna volledig links liggen? Welke grens wilde Beethoven absoluut doorbreken, tegen welke muzikale muren duwde hij aan? En wat te denken van die eindeloos doordrivende finale die als een hamer zo krachtig op telkens dezelfde spijker lijkt te slaan? Of van het tweede deel, het beroemde 'allegretto', dat meteen bij de eerste uitvoering uitgeroepen werd tot publieksliefeling?

Niet alleen de muziek zelf roept vragen op. Ook de context van de eerste uitvoering, op acht december 1813 prikkelt de verbeelding. Beethoven schreef de symfonie tijdens de jaren 1811-1812, maar voerde ze pas meer

dan een jaar later voor het eerst uit. Dit ter gelegenheid van een benefietconcert voor de soldaten die gewond waren geraakt in de slag bij Hanau, in de strijd tegen de troepen van Napoleon. Het auditorium op de eerste verdieping van de Weense Universiteit zat barstensvol. In de zaal hing een uitgelaten sfeer van nationale euforie. Niet alleen de *Zevende* stond toen op het programma. Ook weerklonken er composities die speciaal geschreven waren voor een mechanische trompetspeler van uitvinder Johann Nepomuk Mälzel: alweer een feestelijke primeur. En als uitbundige klap op de vuurpijl speelde een orkest vol plaatselijke muziekhelden ook de 'Oorlogssymfonie' *Wellingtons Sieg*.

Drie jaar later verscheen bij muziekuitgever Steiner de partituur van de *Zevende symfonie*. Samen met de orkestpartituur

bracht de uitgever ook een hele resem arrangementen op de markt: voor strijkkwartet, pianotrio, vierhandig piano, piano solo en ook eentje voor 'Harmonie', een vaste formatie van negen blazers die in het Weense muziekleven erg geliefd was. Wiens hand verschuilt zich achter dit bijzonder kwalitatieve arrangement, dat haast letterlijk op het lijf van de blaasinstrumenten geschreven lijkt? Was het die van Beethoven zelf? Of zien we hier iemand over het hoofd? Het arrangement voor 'Harmonie' biedt bovendien een blik op de fascinerende muzikale transformatie die zo een arrangement in gang zet. Beethovens druisende energie gekanaliseerd doorheen de mondstukken van negen blazers: hoe klinkt dat?

— Annemarie Peeters

'Wat me altijd frustrereert als ik zelf naar een concert ga: de muzikanten zitten te ver weg om hun gezichten te zien, om hun vingers die marathons te zien lopen en om die prachtige instrumenten van dichtbij te kunnen bekijken. Bij Anima Insight proberen we in te zoomen, letterlijk: we richten de camera op de muzikanten die zelf vertellen over hun wonderlijke instrument, de klank ervan demonstreren en het huzarenstuk toelichten dat ze die avond gaan brengen. Want zij zijn met negen een heel orkest! Op die manier kunnen we voor even mee op het podium zitten en beleven we de muziek van binnenuit, net zoals zij.'

— Olav Grondelaers

HUISARTIEST

ANIMA ETERNA

© Pressiana

'Een echte thuishaven, waar we het beste van onszelf geven.'

Lees alles over ons huisorkest Anima Eterna Brugge en onze andere huisartiesten op concertgebouw.be/huisartiesten.

23 OKT 2021

Mediatheek

Opende je al onze schatkist boordevol opnames, publicaties, concertvideo's, afspeellijsten en interactieve verhalen? Uren lees-, kijk- en luisterplezier gegarandeerd. Ontdek het zelf op concertgebouw.be/mediatheek

Expo Yaqine Hamzaoui

Yaqine Hamzaoui is een Brusselse fotograaf en videograaf. Speciaal voor seizoensthema 21-22 rond tijd en herinnering bezette ze samen met een groepje bevriende artiesten – muzikanten, dansers, een dj, een beeldend kunstenaar, een auteur ... – 24 uur lang het Concertgebouw. Het resultaat van dat avontuur kan je bewonderen op de muren van het Concertgebouw voor of na een voorstelling of tijdens Concertgebouw Circuit.

Ontdek onze seizoenskunstenaar op concertgebouw.be/seizoenskunstenaar

DO 09 SEP – ZO 07 NOV 2021

© Peter De Bruyne

ZO 19 SEP – ZO 12 DEC 2021

MIND THE ARTIST

Het Concertgebouw palmt
Musea Brugge in

Muziek en dans
op verrassende
historische locaties

Mind the Artist

Op uitnodiging van Musea Brugge zorgt het Concertgebouw in het najaar voor een take-over op meerdere museumlocaties. Samen geven we opdrachten aan artiesten die met muziek en dans inspelen op de collectie en het erfgoed van de Brugse musea.

Lees er meer over op concertgebouw.be/mind-the-artist

In de kijker

VRIJDAG

19 NOV 2021

20.00 Concertzaal

© Arthur Pequin

Orchestre des Champs-Élysées & Collegium Vocale Gent Mozart. *Mis in c*

Opera in de kerk? Critici en geestelijkheid huiverden ervan! Maar voor Mozart gold als ultieme doel: goede muziek voor de beste zangers. In de magistrale *Mis in c* gaf hij zijn vrouw Constanze een hoofdrol met de aria *Et incarnatus est*, mogelijk als een verwijzing naar het kindje dat ze toen droeg.

DONDERDAG

16 DEC 2021

20.00 Concertzaal

© Mario Leko

Anima Eterna Brugge & Jos van Immerseel Vaughan Williams, Britten & Tchaikovsky

De strijkers veroveren het podium voor deze tijdloze tunes: Tchaikovsky's breed uitgemeten *Serenade voor strijkers*, Britten's *Simple Symphony*, en als *pièce de résistance* Vaughan Williams' magistraal geconstrueerde *Fantasie* als een dankbare buiging naar Thomas Tallis.

Laat weten wat je van de voorstelling vond op

 ConcertgebouwBrugge
 @concertgebouwbr

info & tickets +32 (0)78 15 20 20 — In&Uit: 't Zand 34, Brugge

concertgebouw.be